

Ștefan cel Mare

(1457 – 1504)

În secolul XIV pătrundea în Europa un popor războinic : turcii otomani. Ei veneau din Asia și împărtășeau credința islamică. Otomanii se îndreptaseră împotriva statelor creștine, în special a Imperiului Bizantin.

Moldova era sub amenințare turcă din jurul anului 1455, primul domnitor care a plătit tribut Porții fiind Petru Aron (1455-1457). La sfârșitul domniei lui, Vlad Țepeș, care era domn în Țara Românească, îl ajută pe Ștefan cel Mare să urce pe tron.

Pe plan intern, Ștefan consolidează Sfatul Domnesc, din care fac parte boierii cu dragătorii, întărește cetățile de apărare (Suceava, Neamț). El acordă privilegiile negustorilor Brașoveni. Se ocupă de cele două cetăți de la sud, Chilia și Cetatea Albă, care erau stăpânite de Ungaria din anul 1448.

Obiectivele lui pe plan extern erau :

- Menținerea unui echilibru între părțile rivale
- Păstrarea existenței politice anti-otomane a Moldovei
- Păstrarea independenței și integrității teritoriale a Moldovei
- Înlăturarea suzeranității otomane

În primii ani de domnie urmărește emanciparea față de pretențiile de suzeranitate și dominație ale Poloniei și Ungariei. Astfel el reînnoiește tratatul de vasalitate față de Polonia (Cazimir IV) în 1459. În 1465 cucerește Chilia și Cetatea Albă, în detrimentul Ungariei. Reacția regelui ungar, Matei Corvin este de a veni cu armată, dar este învins la Baia, în 1467, astfel fiind înlăturate pretențiile Ungariei de suzeranitate față de Moldova.

Următorul pas în politica lui externă este ruperea plății tributului față de Poartă. Împotriva sa este condusă o campanie turcească (Soliman Pașa). Când este atacat,

Ștefan nu primește nici un ajutor din partea creștinătății (Polonia, Ungaria, Veneția), reușind totuși o victorie spectaculoasă la Vaslui, la 10 ianuarie 1475. Încheie un tratat de alianță anti-otomană cu Matei Corvin, regele Ungariei, însă este învins la Războieni de sultanul Mehmed al II-lea, în anul 1476, iar turcii nu reușesc să cucerească cetățile și se retrag la sud de Dunăre, fiind hărțuiți în retragere de Ștefan. După ce ungurii declară pace cu turcii, polonii sunt neutri, Ștefan pierde Chilia și Cetatea Albă în favoarea otomanilor. Ștefan reînnoiește tratatul de vasalitate cu Polonia, și tratatul de alianță cu ungurii, primind Ciceul și Cetatea de Baltă. Chiar dacă mai târziu începe pace cu turcii, Moldova își păstrează autonomia. În 1497 îi înfrânge pe poloni la Condrii Cosminului.

Rezistența opusă de Ștefan cel Mare a determinat Poarta ca, cel puțin în timpul lui, să prefere pacea în loc de război, asigurând Moldovei un prestigiu politic deosebit.